

Bedömningsgrunder Planerad kvalitetsgranskning

Skolenhet anpassad grundskola inklusive huvudman

Läsanvisning:

Bedömningsgrunderna är Skolinspektionens uttolkning av författningar inom skolområdet, med stöd av Skolverkets allmänna råd med kommentarer, forskningsöversikter samt den erfarenhet som Skolinspektionen har fått genom sin samlade tillsyns- och granskningsverksamhet.

Inom planerad kvalitetsgranskning för anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola finns det fyra bedömningsområden som gäller skolenheten samt ett bedömningsområde som gäller huvudmannen. Varje bedömningsområde ramas in av en övergripande text (blå ruta). Denna text har flera syften: att sätta in bedömningsområdena i ett bredare sammanhang, att precisera begrepp som kan uppfattas som abstrakta och svårtolkade, samt att ange gjorda avgränsningar inom området. Texten är skriven så att den anger ett önskvärt tillstånd. Efter denna text följer mer specifika frågor (områden) som ska utredas och bedömas. Varje fråga har brutits ner i ett antal kvalitetskriterier.

Kvalitetskriterierna definierar vad Skolinspektionen anser utgöra hög respektive låg kvalitet i arbetet. För varje bedömningsområde görs en samlad bedömning av kvaliteten utifrån tre nivåer; i hög utsträckning, i låg utsträckning eller i flera delar. Bedömningen i flera delar innebär att arbetet inom området bedrivs med hög kvalitet i flera delar men att utvecklingsområden finns. För varje bedömningsområde görs en samlad bedömning av kvaliteten. Sist i dokumentet återfinns författningsstöd för respektive område.

Bedömningsområde 1: Rektors ledarskap

Rektor är skolans pedagogiska ledare och ansvarar för att undervisningen utvecklas så att alla elever ges en undervisning av god kvalitet. För att nå detta syfte och verka för att undervisningen håller en hög och jämn kvalitet arbetar rektor tillsammans med elever och personal långsiktigt och systematiskt. I det systematiska ligger att arbetet organiseras så att det finns kontinuitet i arbetet även när det sker byte av rektorer och annan personal.

Rektor utvecklar undervisningen så att den blir alltmer tillgänglig såväl pedagogisk, fysiskt som socialt för eleverna. För att kunna göra det bedömer rektor kvaliteten i undervisningen utifrån en bred bild av

förutsättningar, genomförande och elevernas resultat vad gäller att utveckla kunskap (det vill säga den progression som sker hos eleverna) och trygghet. Uppföljningen av kvaliteten i undervisningen görs på ett sätt som är anpassat för den anpassade grundskolan, där såväl ämnen som ämnesområden omfattas. På detta sätt ges rektor det underlag som behövs för att rektorn ska kunna försäkra sig om att alla elever, oavsett könstillhörighet, har förutsättningar att lära och utvecklas så långt som möjligt.

Rektor fattar välgrundade beslut om skolans inre organisation och om hur resurser ska fördelas inom skolenheten för att undervisningen ska bli av likvärdigt hög kvalitet inom hela skolan och så att det ges goda möjligheter till flexibilitet där eleverna utifrån sina behov kan läsa en blandning av ämnen och ämnesområden, samt grundskolans ämnen. Det kan exempelvis handla om att se till att personalen får kompetenshöjande insatser, att personal med rätt kompetens finns att tillgå eller att lärarnas förutsättningar att kunna bedriva undervisning förändras vid behov.

Nedan följer den fråga som ska utredas inom området Rektors ledarskap samt de kvalitetskriterier som Skolinspektionen identifierat:

1. I vilken utsträckning leder och styr rektor skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier?

Kvalitetskriterium 1.1 Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Rektor gör bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls utifrån den uppföljning och analys som genomförs. Bedömningen görs utifrån en bred bild av genomförande, förutsättningar och elevernas progression. Utifrån bedömningen ser rektor till att det genomförs nödvändiga förbättringsåtgärder och fattar de beslut som behövs om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan.	Rektor har otillräckligt underlag för att kunna bedöma med vilken kvalitet undervisningen genomförs och/eller bidrar till elevernas progression inom utbildningens olika syften. Resultaten sätts i begränsad omfattning i relation till uppföljningar av undervisningens kvalitet eller verksamhetens förutsättningar. Detta leder till att de utvecklingsåtgärder skolan arbetar med i liten utsträckning bidrar till ökad måluppfyllelse eller förbättrade förutsättningar.

Kvalitetskriterium 1.2 Ledning och organisation

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Rektor leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på att skapa en lärmiljö som blir tillgänglig för eleverna och möjliggör flexibilitet. Rektor ser till att undervisande lärare och övrig personal har den kompetens som krävs eller får den kompetensutveckling och det stöd som behövs.	Rektors pedagogiska ledning och organisation är otydlig för personalen eller i ständig förändring vilket försvårar möjligheterna att skapa en tillgänglig lärmiljö och skapa flexibla lösningar för eleverna. Detta försvårar i sin tur lärarnas och övrig personals möjligheter att få den kompetensutveckling och det stöd de behöver.

Bedömningsområde 2: Undervisning

Undervisningen planeras och genomförs så att den främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. För att kunna göra det planerar och genomför lärarna undervisningen så att syftet med ämnet/ämnetsområdet enligt kursplanen kan nås och eleverna kan utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Lärarna genomför undervisningen till innehåll och didaktik, exempelvis i läromedel, diskussioner och arbetsformer, så att den överensstämmer med de värden som skolan har att förmedla enligt läroplanen.

Läraren disponerar lektioner så att det finns ett logiskt flöde av olika moment/aktiviteter så att eleverna, utifrån sina individuella behov av förutsägbarhet, upplever undervisningen som stimulerande och varierad. Oavsett var eleverna befinner sig i sin kunskapsutveckling ger lärarna eleverna de förutsättningar de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt i syfte att gynna deras lust att lära. Ett aktivt lärarstöd genomsyrar undervisningen och bidrar till ett stödjande undervisningsklimat. Aktivt lärarstöd i undervisningens alla delar handlar om med vilken kvalitet läraren hjälper och leder eleverna framåt i deras kunskapsutveckling. Oavsett om undervisningen bedrivs inom ramen för arbetsformerna helklass, grupparbete eller enskilt arbete och oavsett vilka specifika arbetssätt som används inom ramen för dessa arbetsformer ska lärarna aktivt stimulera, handleda och stödja elevernas lärprocesser. I det aktiva lärarstödet av elevernas lärprocesser ingår att läraren använder individanpassade hjälpmedel för att göra undervisningen mer tillgänglig för målgruppen, exempelvis visuellt stöd.

Undervisningen genomförs med en för eleverna bekant struktur och genomsyras av att läraren leder och styr arbetsprocesserna på en för målgruppen lämplig nivå som gör att eleverna blir utmanade och möjliggör progression. Läraren förklarar så att eleverna förstår och säkerställer att eleverna kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller engagemang i uppgiften. I detta ingår att läraren tydliggör syfte och mål med valt

undervisningsinnehåll och arbetssätt för att skapa överblick och sammanhang för eleverna. Här handlar det också om att uppmärksamma att individanpassningen inte leder till att undervisningen blir helt individualiserad, utan att det sociala sammanhanget tillvaratas i undervisningen.

Nedan följer de frågor som ska utredas inom området Undervisning samt de kvalitetskriterier som Skolinspektionen identifierat:

2. I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier?

Kvalitetskriterium 2.1 Varierad och stimulerande undervisning

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir variation och balans. Dessa utmanar och bidrar till progression. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd, så att de förstår, kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang. Personalen använder individanpassade hjälpmedel i undervisningen.	Undervisningen saknar till stor del variation och stimulerar enbart vissa elevers lust att lära och utvecklas. Det finns elever som inte får tillräckligt aktivt lärarstöd för att komma igång med sina uppgifter och/eller för att de ska förstå och bibehålla ett engagemang, eftersom stöd och hjälpmedel mer är utformade utifrån en gruppnivå snarare än utifrån eleverna i den aktuella elevgruppen. För andra elever blir undervisningen för lätt.

Kvalitetskriterium 2.2 Strukturerad undervisning

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Undervisningen är strukturerad och den struktur som används är bekant för eleverna. Den möjliggör såväl individanpassningar som att eleverna får samarbeta och lära tillsammans. Det är tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment och syftet överensstämmer med målen i läroplanen både avseende kunskaper och värden.	Undervisningens struktur är otydlig eller obekant för flera av eleverna. Det kan saknas ett logiskt flöde mellan uppgifter och arbetsmoment. Eleverna arbetar i hög grad en och en och i liten utsträckning genom samarbete och att lära tillsammans. Syftet med lektionen eller olika arbetsmoment blir otydligt för flera av eleverna, och/eller syftet överensstämmer inte helt med läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Bedömningsområde 3: Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Ett viktigt uppdrag är att genom hela utbildningen utveckla elevernas känsla för samhörighet och social gemenskap både i den egna skolan och

i kontakterna med det omgivande samhället och arbetslivet för att på så vis förbereda eleverna på framtida utbildning och yrkesliv. Skolan arbetar därför så att eleverna, utifrån sin förmåga, under hela sin skolgång får vara delaktiga i de olika arenor och aktiviteter som genomförs i kontakt med närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. I det arbetet samverkar lärare och studie- och yrkesvägledare. Arbetet utformas så att skolan bidrar till att eleverna utvecklar sin digitala kompetens och för att motverka att elevernas val begränsas av föreställningar om kvinnligt och manligt.

Utbildningen utformas på sätt som såväl skapar trygghet som stimulerar eleverna till social gemenskap utanför den egna gruppen och därigenom ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att samspela med andra människor. Som en del av skolans värdegrundsarbete genomförs insatser som främjar respekt och goda relationer och elevernas personliga utveckling som ansvarskännande individer. Det främjande och förebyggande arbete som genomförs syftar till att eleverna ska känna sig trygga i kontakter med närsamhället. Genom det skapas förutsättningar för eleverna att utveckla kunskaper om sig själv och att utveckla en tillit till den egna förmågan.

Nedan följer den fråga som ska utredas inom området social delaktighet och trygghet samt de kvalitetskriterier som Skolinspektionen identifierat:

3. I vilken utsträckning arbetar skolan med elevernas personliga utveckling i syfte att eleverna ska kunna delta i samhällslivet som aktiva samhällsmedborgare, i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier?

Kvalitetskriterium 3.1 Deltagande i samhällsliv

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Det genomförs ett planerat arbete, där även studie- och yrkesvägledare ingår, för att ge eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet. Detta sker genom aktiviteter som gör att eleverna får konkreta erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv. Aktiviteterna utformas så att de gynnar elevernas förmåga att leva och verka i en digitaliserad vardag och motverkar att elevers studie- och yrkesval begränsas utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.	Det genomförs få planerade aktiviteter där elever får konkreta erfarenheter av närsamhället. Studie- och yrkesvägledare är sällan eller aldrig involverad i arbetet. Lärare vidtar åtgärder som på kort sikt ger viss effekt på elevernas delaktighet, men de besök som genomförs bidrar inte på lång sikt till att eleverna får konkreta erfarenheter av så väl arbets-, förenings som kulturliv. De aktiviteter som genomförs kan sakna fokus på att gynna elevernas förmåga att leva och verka i en digitaliserad vardag eller på att motverka att elevers studie- och yrkesval begränsas utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Kvalitetskriterium 3.2 Trygghet i sociala sammanhang

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Det pågår ett aktivt arbete med att skapa trygghet på skolan där social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen ingår. Arbetet bygger på en analys av behoven och det genomförs såväl främjande som förebyggande insatser med tydligt syfte att bidra till elevernas lust att lära och personliga utveckling.	Skolans arbete med att skapa trygghet är inte särskilt aktivt och eleverna ges få eller inga möjligheter till social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Det genomförs i och för sig främjande och förebyggande arbete, men utifrån en otillräcklig analys av vilka behov som finns och syftet med dem är därmed otydligt för elever och lärare.

Bedömningsområde 4: Bedömning och betyg

Lärarnas fortlöpande bedömning av elevernas kunskapsutveckling i den anpassade grundskolan ska bland annat fungera som underlag för lärarens återkoppling till eleverna, samt ge information till läraren inför den fortsatta planeringen av undervisningen och synliggöra eventuella stödbehov.

Återkopplingen till eleverna sker på ett framåtsyftande sätt som bidrar till att eleverna får förståelse för målen och stärker deras delaktighet i undervisningen. Lärarna använder bedömningarna som grund för sin fortsatta planering av undervisningen och för att upptäcka eventuella behov av extra anpassningar och särskilt stöd. I det bedömningsarbetet fokuserar lärarna på såväl styrkor som svagheter. Bedömningen dokumenteras på ett för lärarna ändamålsenligt och för rektorn överskådligt sätt, utan att skapa onödigt merarbete för lärarna. För elever som läser ämnesområden utformas dokumentationen på ett sätt som synliggör elevens kunskapsutveckling.

Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken anpassad grundskola de går i eller vilken lärare som gjort bedömningen. Rektor avsätter därför tid för samverkan i bedömningsfrågor för alla lärare som undervisar elevgruppen och ser till att denna samverkan har en struktur som stödjer fokus på styrdokumentet och som gör att lärarna utvecklar sin bedömarkompetens. I det ligger att det utvecklas en samsyn kring betygskriterierna och kriterierna för bedömnings innebörd och att nationella bedömningsstöd används i arbetet.

Nedan följer den fråga som ska utredas inom området Bedömning samt de kvalitetskriterier som Skolinspektionen identifierat:

4. I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling, i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier?

Kvalitetskriterium 4.1 Fortlöpande bedömning

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Lärarna har ett tydligt arbete för att fortlöpande bedöma elevernas kunskapsutveckling. Bedömningarna återkopplas till eleverna på ett för dem anpassat framåtsyftande sätt. Läraren genomför nödvändiga anpassningar av sin undervisning utifrån bedömningarna.	Det är inte tydligt hur lärarna arbetar för att fortlöpande bedöma elevernas kunskapsutveckling. Vissa lärare återkopplar till eleverna på ett för dem anpassat och framåtsyftande sätt, medan andra inte gör det. Lärarna använder inte bedömningarna när det gäller att utveckla sin undervisning.

Kvalitetskriterium 4.2 Samverkan

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Vid skolenheten samverkar samtliga lärare som undervisar elevgruppen kring bedömningsfrågor samt betygssättning. I denna samverkan ligger fokus på styrdokumentet, de nationella bedömningsstöden och värdeorden i betygsriterierna/kriterierna för bedömning i syfte att utveckla lärarnas bedömarkompetens.	Det saknas tillräckliga förutsättningar för att samtliga lärare ska kunna samverka med varandra när de gör sina bedömningar. Den samverkan som sker saknar fokus på styrdokumentet, de nationella bedömningsstöden eller värdeorden i betygsriterierna/kriterierna för bedömning och flera av lärarna får inte möjlighet att utveckla sin bedömarkompetens.

Bedömningsområde 5: Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen tar det övergripande ansvaret för att verksamheten uppfyller de nationella målen och följer lagar, förordningar och föreskrifter. Huvudmannen arbetar kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet.

Då den anpassade grundskolan ofta utgör en mindre del av huvudmannens skolverksamhet finns alltid en risk att verksamheten kommer i skymundan och att rektorn får ta ett alltför stort ansvar. Huvudmannen är därför medveten om sitt ansvar att styra och stödja skolverksamheten och att agera som en självständig och oberoende aktör till vilken föräldrar och elever kan vända sig med klagomål och kränkingsanmälningar. Huvudmannen skapar vidare förutsättningar för skolenheten och rektor, så att eleverna får en utbildning som lever upp till syftet med

utbildningen och som möjliggör flexibilitet och tillgänglighet. I det ingår att ge stöd till rektorn genom att långsiktigt och systematiskt arbeta för att se till att nödvändiga resurser finns i form av lokaler, kompetens och utrustning/verktyg samt att resurserna organiseras och används på sådant sätt det gynnar en hög måluppfyllelse och att eleverna efter fullgjord skolgång getts förutsättningar för aktivt deltagande i fortsatt utbildning och samhällsliv. Det ingår också att skapa förutsättningar för att underlätta övergångar mellan olika skolformer och i kontakter med omgivande samhälle.

Nedan följer den fråga som ska utredas inom området Huvudmannens styrning samt de kvalitetskriterier som Skolinspektionen identifierat:

5. I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier?

Kvalitetskriterium 5.1 Självständig aktör, långsiktighet och systematik

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet, bland annat utifrån perspektivet om syftet med utbildningen uppfylls. Huvudmannen styr mot likvärdighet genom att se till att det finns en långsiktighet och systematik i att ge goda förutsättningar för undervisningens planering och genomförande vad gäller ändamålsenliga lokaler, nödvändiga kompetenser hos lärare och annan personal, tidsenliga lärverktyg och behovsanpassad utrustning.	Huvudmannen har en svag eller otydlig styrning och gör sällan eller aldrig självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Perspektivet om att syftet med utbildningen uppfylls finns sällan med. Huvudmannen saknar långsiktighet eller systematik i arbete med att ge goda förutsättningar för undervisningen och hänvisar till rektors ansvar att göra huvudmannen uppmärksam på om det saknas något när det gäller ändamålsenliga lokaler, nödvändiga kompetenser hos lärare och annan personal, tidsenliga lärverktyg och behovsanpassad utrustning.

Kvalitetskriterium 5.2 Behovsanpassat stöd till rektor och skolenheten

I hög utsträckning	I låg utsträckning
Utifrån en god kännedom om den verksamhet som bedrivs på skolenheten ger huvudmannen ett anpassat stöd vad gäller rektorns ledning och utveckling av utbildningen vid skolenheten. Huvudmannen arbetar också på olika sätt för att underlätta samverkan med andra skolformer och gynna kontakter med omgivande samhälle.	Huvudmannen har begränsad kännedom om skolenheten och det mesta är delegerat till rektor. Detta leder till att rektor sällan får stöd från huvudmannen vad gäller ledning och utveckling av utbildningen vid skolenheten. Huvudmannen genomför endast i begränsad omfattning insatser som underlättar samverkan med andra skolformer eller gynnar kontakter med omgivande samhälle.

Författningsstöd den anpassade grundskolan

Rektors ledarskap

Utbildningens utformning och syfte: 1 kap. 4, 5, 9–10 §§ skollagen (2010:800)

Rektors pedagogiska ansvar och ansvar för inre organisation och för personalen: 2 kap. 9–10 och 34 a §§ skollagen

Systematiskt kvalitetsarbete enhetsnivå: 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Rektorns ansvar för att tillhandahålla flexibel, tidsenlig och tillgänglig utbildning: 11 kap. 2, 5, 6, 8, 13 §§ skollagen

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Undervisning

Utbildningens syfte: 1 kap. 4 § skollagen

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen

Utbildningens utformning och syfte: 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen

Strukturerad undervisning: 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgra22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Utbildningens utformning och syfte samt hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4–5 och 10 §§ skollagen

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen

Trygghet och målinriktat arbete mot kränkande behandling: 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ skollagen

Utbildningens syfte: 11 kap. 2 § skollagen

Lgra22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Bedömning och betyg

Likvärdig utbildning och rektors ansvar: 1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§ skollagen

Elevers utveckling mot målen och arbete med extra anpassningar och särskilt stöd: 3 kap. 3, 5 och 7 §§ skollagen

Utbildningens utformning och syfte: 11 kap. 2, 5 och 11 §§ skollagen

Utvecklingssamtal och individuell studieplan: 11 kap. 15–16 a §§ skollagen

Betygssättning: 11 kap. 17, 19–23 §§ skollagen

Bedömningsstöd: 10 kap. 11 § skolförordningen

Lgra22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannens ansvar att för en likvärdig utbildning som uppfyller syftet och tar hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a §§ skollagen

Kompetens för rektor, lärare och elevhälsa: 2 kap. 11–13, 18, 25 och 29 §§ skollagen (undantag finns i 2 kap. 11 § Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare)

Ansvar för kompetensutveckling, flexibilitet, lokaler och utrustning: 2 kap. 34 a–36 §§, 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen

Systematiskt kvalitetsarbete huvudmannanivå: 4 kap. 3 och 8 §§ skollagen

Lgra22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.